

Kulturförståelse

Aktivitet: Beskriv en kultur - isberget

Instruktion till samtalsledaren

Tidsåtgång

20-30 min + 15 min
till reflektion i
storgrupp

Antal deltagare

12-24 pers i grupper
om 3-5 pers

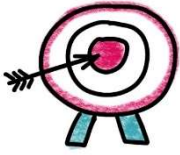

Praktiskt

Ett utskrivet arbetsblad
per grupp
Eventuellt blädderblock
+ pennor

Isberget – instruktion

Syfte – Vad ska deltagarna få med sig?

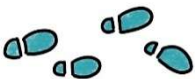
- Genom att beskriva en konkret kultur ökas förståelsen av kultur som ett komplext begrepp.
- Ha reflekterat över att det är en utmaning att undvika generaliseringar, när vi beskriver en kultur därför att vi ser en annan kultur genom våra egna kulturella glasögon.
- Ha diskuterat betydelsen av etnocentrism, fördomar och stereotyper som en med- och motspelare i interkulturella möten och hur vi kan komma "förbi" dessa.

Poäng/lärdomar – Vad ska du vara uppmärksam på att få fram?

- Ett bra interkulturellt bemötande handlar om att se hela bilden av en annan kultur, både det som finns 'över och under ytan', samtidigt som vi ser den enskilda individen som en människa med sin egen unika historia.
- Att när vi byter perspektiv kan vi lära oss något värdefullt om den andra, men även om vår egen kultur och oss själva.
- Som professionell handlar det om att balansera. Du ska båda vara öppen och respektfull, undvika att döma och inte leta efter rätt eller fel. Samtidigt arbetar vi i sammanhang med regelverk, etik och normer som vi ska vara lojala till. Detta kan skapa svåra dilemman.
- Vägen till att bli mer professionell i sitt interkulturella bemötande är att vi undersöker, analyserar och reflekterar över dessa dilemman. På detta sätt kan vi göra fler medvetna val om hur vi ska kommunicera och agera i olika situationer där kulturella skillnader spelar roll.

Så leder du aktiviteten – Steg för steg

1. Dela in deltagarna i grupper om 3 - 5 personer.

2. Be dem välja en kultur, en grupp eller en gemenskap som de önskar att undersöka närmare och gärna vill förstå mer om. Det kan vara en arbetsplats, en grupp i samhället eller en nationell kultur, gärna ens egen.

3. Dela ut arbetsbladet Isberget-förstå en kultur. Berätta att de i gruppen ska undersöka en kultur genom att använda isbergsmodellen. De ska först beskriva det som är synligt för att komma fram till vad som är mer dolt under ytan. Visa isberget på arbetsbladet eller ritat på ett blädderblock.

4. Understryk att det inte finns "rätt eller fel", utan det är själva processen med att försöka få med allt som är poängen med aktiviteten och där det finns lärdomar att hämta.

5. Berätta att de – enligt instruktionen – först ska lista alla de delar som är synliga – de 10 % av handlingar som kan observeras, därför att de ligger över vattenytan. Därefter ska de beskriva de 90 % som är under vattenytan och ofta osynligt: Normer, oskrivna regler, erfarenheter, värderingar och världssyn. De har 15 minuter på sig till detta.

6. Avsluta övningen efter att 15 min har gått. Ge utrymme för kort sammanfattande diskussion i den egna gruppen ca 3 minuter kring hur de upplevde att göra övningen. *Vad var svårt? Lätt? Vilka funderingar kom upp i arbetet?*

7. Be varje grupp dela med sig i storgrupp av svaren på den sista av frågorna ovan. Ofta är svaren som kommer, att *"det var svårt att beskriva, man får inte allt med, det blir snabbt generaliserande"*. Ställ följdfrågor till varför de tror det är så.

8. Gör en reflektion i storgrupp (i mån av tid) utifrån följande:

- *Vad kom ni fram till?*
- *Hur tror ni att den grupp ni beskrivit skulle känna igen sig i er beskrivning?*
- *Hade du något gemensamt med den grupp ni valde att beskriva?*
- *Vad det något i den grupp ni valde att beskriva som ni inte kunde identifiera er med?*
- *Vad säger det om begreppet 'kultur' att det är vanskligt att ge en heltäckande bild av en kultur när vi beskriver den?*
- *Vad betyder det för våra interkulturella möten? Vad behöver vi vara uppmärksamma på?*

Avsluta aktiviteten med att sammanfatta de poänger du har hört

Välj efter relevans för din grupp och tidsram till förfogande

Fråga och lyssna på några av paren:

- Hur var det att göra övningen?
- Vad upptäckte ni?
- Vad lärde ni om er själva – den andra?
- Andra känslor och tankar?

Obs!

Kom ihåg att det är dialogen och reflektionen som är viktig – inte att ni blir överens eller tar ett beslut och vad som är en rätt eller fel tolkning av en viss gruppkultur.

Tips

Var lite extra uppmärksam på att hålla fast vid en öppen och trygg dialog om eventuella känslor kommer upp.